

การสัมมนาเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล : จากบทเรียน ภัยธรรมชาติคลื่นสึนามิ

เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ร่วมกับ สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้จัดการสัมมนา “เผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล : จากบทเรียนภัยธรรมชาติคลื่นสึนามิ” ณ โรงแรมเมอร์ลินบีชรีสอร์ท จังหวัดภูเก็ต สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ศาสตราจารย์ ดร.สนิท อักษรแก้ว : ประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ภาควิชาชีววิทยา สำนักวิทยาศาสตร์ ประเภทวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ในฐานะประธานคณะกรรมการจัดงาน ได้กล่าวรายงานในนามขององค์กรจัดงานทั้ง ๔ แห่งว่า “มีความยินดียิ่งที่ได้จัดให้มีกิจกรรมบริการสังคมในครั้งนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลทั้ง ๖ จังหวัด ที่ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับความเป็นไปของธรรมชาติและภัยพิบัติจากธรรมชาติ รวมถึงการป้องกันและการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลต่อไป”

ศาสตราจารย์ ดร. นพ.ปณต มิคะเสน : ราชบัณฑิตยสถาน สำนักวิทยาศาสตร์ สุขภาพ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ ประธานสำนักวิทยาศาสตร์ เป็นประธานการสัมมนาได้กล่าวเปิดการสัมมนาว่า “ในการสัมมนาครั้งนี้ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้น

ที่สำคัญที่ราชบัณฑิตยสถานได้ลงมาทำงานเพื่อบริการสังคม โดยความร่วมมือกับอีก ๓ องค์กร คือ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งการสัมมนาครั้งนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทุก ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในอนาคต และข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมมนาในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป”

ในการสัมมนา ได้มีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขามาให้ความรู้กับผู้ร่วมสัมมนา อาทิ

รองศาสตราจารย์สุภาพ ภูประเสริฐ : ราชบัณฑิตยสถาน สำนักวิทยาศาสตร์ ประเภทวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาธรณีวิทยา เลขาธิการสำนักวิทยาศาสตร์ และ **รองศาสตราจารย์ ดร.เป็นหนึ่งใน วาณิชชัย :** จากสำนักวิชาวิศวกรรมโยธา สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ได้บรรยายในเรื่อง “ภัยธรรมชาติบริเวณชายฝั่ง” และได้ให้ข้อคิดเห็นต่อกรณีการเกิดสึนามิเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ว่า “บทเรียนที่ได้จากกรณีดังกล่าว ในทางวิศวกรรมพบว่า สามารถดำเนินการเพื่อป้องกันและลดอันตรายจากภัยพิบัติได้ในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน อาทิ ๑. การจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย (Tsunami hazard map) ๒. การออกแบบอาคารบ้านเรือนให้มีความเหมาะสมทางด้านโครงสร้างและสถาปัตยกรรม เพื่อให้ทนต่อแรงกระแทกของคลื่นสึนามิได้ และ ๓. การสร้างหอหลบภัย (Tsunami tower) สำหรับพื้นที่ชายฝั่งที่มีความลาดชันต่ำ”

ศาสตราจารย์ ดร.เปี่ยมศักดิ์ เมนะเศวต : ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ประเภทวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาการประมง คณะสัตวศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า “จากการสำรวจของคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ความเสียหายของปะการังต่อกรณีการเกิดคลื่นสึนามิที่ผ่านมานั้น มีความเสียหายเพียงร้อยละ ๒๐ เท่านั้น”

ศาสตราจารย์ ดร.สนิท อักษรแก้ว : กล่าวว่า “ป่าชายเลนได้รับการยกย่องให้เป็นพระเอกในการปกป้องชีวิต และทรัพยากรสัตว์น้ำที่เกิดคลื่นสึนามิที่ผ่านมา ดังนั้น จึงเชิญชวนให้ทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน โรงแรม ภาค รัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์ป่าชายเลน”

ศาสตราจารย์ ดร.สิริวัฒน์ วงษ์ศิริ : ภาควิชาชีววิทยา สำนักวิทยาศาสตร์ ประเภทวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาชีววิทยา และ **ดร.อาจอง ประทัตสุนทรสาร :** จากภาควิชาชีววิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า “กรณีของผลกระทบด้านระบบนิเวศวิทยาจากคลื่นสึนามินั้น กำลังอยู่ในขั้นของการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยเมื่อการศึกษาแล้วเสร็จจะจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการในการฟื้นฟู

สภาพของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับผลกระทบต่อไป”

ศาสตราจารย์ นพ.ยงยุทธ วัชรดุลย์ : ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ประเภทวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ กล่าวว่า “ในด้านการฟื้นฟูคุณภาพชีวิตนั้น ต้องใช้ระยะเวลา และต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ส่วน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน ชุมชน องค์กรทางด้านศาสนา อื่นๆ สำหรับกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นในปัจจุบัน ได้มีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง โดยผ่านทางกลุ่มลูกเสือ พร้อมทั้งรับสมัครเครือข่ายเพื่อการมีส่วนร่วมสำหรับกิจกรรมในอนาคตด้วย”

ศาสตราจารย์ ดร.สนิท อักษรแก้ว : ได้กล่าวสรุปว่า “การสัมมนาในครั้งนี้ ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง และนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การจัดทำสื่อการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชน กระบวนการฟื้นฟูที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการสัมมนา อันจะเป็นประโยชน์ต่อความร่วมมือในอนาคตต่อไป”

การสัมมนาครั้งนี้ มีผู้สนใจทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป ในบริเวณพื้นที่ ๖ จังหวัดที่ประสบภัยพิบัติเข้าร่วมสัมมนาและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นรวมทั้งสิ้น ๒๐๐ คน